

Advies aan Provinciale Staten

Tbv Statenvergadering d.d. 14-12-2015
Commissie Mobiliteit en Financiën
Datum commissievergadering 5 oktober 2015

Voordracht 101

Onderwerp: Initiatiefvoorstel GroenLinks inzake Fietsbeleid

Uw contactpersoon

M. Spoor-Hendriks
AD/STG

Doorkiesnummer +31235145308
spoorm@noord-holland.nl

10 december 2015

1|4

De commissie adviseert: het Initiatiefvoorstel als bespreekpunt voor te leggen aan Provinciale Staten van 14 december 2015.

Voor de behandeling van dit punt in de commissie M&F: zie hieronder het uittreksel uit het conceptverslag van de vergadering van de commissie 5 oktober 2015.

4a. Initiatiefvoorstel GroenLinks inzake fietsbeleid

De **voorzitter** geeft het woord aan de initiatiefnemer, de heer Van Berkum.

De heer **Van Berkum** (GroenLinks) vindt dat de positie van de fiets steviger en verbeterd moet worden. De fiets kan op de korte en middellange termijn een goede oplossing kan bieden voor verkeersproblematiek. Het is belangrijk om ervoor te zorgen dat er een serieus netwerk ligt over de gehele provincie. Het voorstel vraagt om te onderzoeken waar zich de knelpunten bevinden en hoe door middel van beleid kan worden gestuurd. Het initiatiefvoorstel dateert van voor de Statenverkiezingen. In de onderhandelingen is er duidelijk goed naar geluisterd. De coalitie heeft al afgesproken dit onderzoek te gaan doen. Over de specifieke uitwerkingen bestaan nog meningsverschillen.

Bij interruptie vraagt de heer **Zoon** (PvdD) of de heer Van Berkum tevreden is met de reactie van Gedeputeerde Staten.

De heer **Van Berkum** (GroenLinks) antwoordt dat het niet de reactie is die hij zelf geschreven zou hebben. Het belangrijkste is dat het onderzoek er komt.

De heer **Zoon** (PvdD) is teleurgesteld over de reactie van Gedeputeerde Staten. Hij bespeurt een trage aanpak. De fractie ontving signalen dat de fietsinfrastructuur op een aantal plekken tekort schiet. De heer Zoon is blij met het coalitieprogramma waarin een paragraaf is opgenomen over de fiets. Die paragraaf eindigt dan wel weer met een zin over de haalbaarheid en de kosten. Bij andere projecten, zoals A8/A9 wordt daarover niet gerept. Het straalt geen actieve houding uit. Eind 2016 zal het eerste voorstel worden gedaan. Waarom kan dat niet eerder.

De heer **Bakker** (D66) bedankt GroenLinks voor de geleverde inspanningen. D66 vindt de fiets ook belangrijk en verwacht ook een meer actieve houding en rol van de provincie. Aan het onderzoek naar knelpunten gaat een vraag vooraf. Wat kan worden beschouwd als een knelpunt? Net als GroenLinks wenst D66 een serieus netwerk. D66 hoort graag van Gedeputeerde Staten hoe zij aankijken tegen de fietsproblematiek en wat de doelen en ambities zijn voor de komende jaren op het gebied van fietsbeleid.

In de conceptagenda van de MRA staat dat een metropolitaan fietsnetwerk tot stand zal worden gebracht door koppeling van bestaande netwerken. Dit netwerk wordt gezamenlijk gepromoot. In die trant zouden

Gedeputeerden Staten kunnen denken. Waar de provincie zelf geen wegbeheerder is, zien Gedeputeerde Staten ook geen actieve rol weggelegd voor de provincie. Toch is het belangrijk om die rol te pakken, ook als de provincie zelf geen wegbeheerder is.

Ook de heer **Klein** (ChristenUnie/SGP) bedankt GroenLinks voor het initiatiefvoorstel. Het college wordt bedankt voor de reactie, waaruit zeker een positieve grondhouding ten opzichte van de fiets kan worden opgemaakt. Overigens lijkt de houding van Gedeputeerde Staten wat passief. Het college wordt opgeroepen om wat meer regie te nemen.

De rol van de BDU-subsidie is door Gedeputeerde Staten teruggebracht naar 50% bijdrage vanuit de provincie. Gemeenten worden daarmee meer verantwoordelijk gemaakt, aldus Gedeputeerde Staten. De heer Klein is daarvan niet overtuigd. Hij steunt daarin het initiatiefvoorstel van harte om de bijdrage terug te brengen naar 90%. ChristenUnie/SGP kan zich goed vinden in het initiatiefvoorstel van GroenLinks.

Mevrouw **De Meij** (50PLUS) bedankt GroenLinks voor het initiatiefvoorstel. Tussen het coalitieakkoord en wat GroenLinks zijn veel overeenkomsten. 50PLUS ziet voor de provincie een rol weggelegd als kennis- en expertisecentrum door diverse partijen bij elkaar te brengen. Het gaat niet alleen om het inventariseren van knelpunten. Er moet ook worden gekeken naar hoe een goed fietsnetwerk kan worden neergelegd.

De heer **Den Uyl** (PvdA) zegt dat ook de PvdA GroenLinks complimenteert voor het voorstel. Er zijn parallellen tussen het initiatiefvoorstel en het coalitieakkoord. Wat de PvdA betreft is de reactie van Gedeputeerde Staten wel in de lijn met het coalitieakkoord, waarbij er veel aandacht is voor de ontwikkeling van fietspaden in de provincie. Op grond van het coalitieakkoord moeten Gedeputeerde Staten een proactieve houding innemen als het gaat om het realiseren van ambities in het coalitieakkoord. In die zin sluit de reactie van Gedeputeerde Staten aan op hoe de PvdA kijkt naar het initiatiefvoorstel.

Namens zijn fractie bedankt de heer **Hoogervorst** (SP) GroenLinks voor het goede initiatiefvoorstel. Het bevat een goed overzicht van noodzakelijke maatregelen, die, wat de SP betreft, genomen moeten worden. Wat verstaat de gedeputeerde onder termen als 'knelpunt' en 'veilig'.

De reactie van Gedeputeerde Staten blijft beperkt tot een verdediging van het tot nu toe gevoerde beleid. Natuurlijk is de provincie niet alleen verantwoordelijk voor het stimuleren van het gebruik van de fiets. Gemeenten hebben daarin ook een belangrijke rol. De provincie zou in de voorwaardenscheppende sfeer actiever moeten zijn. In de brief van Gedeputeerde Staten wordt gesteld dat zij investeren in de fiets, dat zij alert blijven en dat zij de aanwezigheid van fietsenstallingen stimuleren. Kan de gedeputeerde nader omschrijven hoe dit allemaal gebeurt en gaat gebeuren? Ook het coalitieakkoord belooft het een en ander voor de Noord-Hollandse fietser. De SP kijkt daar reikhalzend naar uit.

Mevrouw **Kaamer van Hoegee** (VVD) kan zich aansluiten bij de woorden van de heer Den Uyl. De reactie van Gedeputeerde Staten verbaast de VVD niet en sluit goed aan bij het coalitieprogramma. Het sluit tevens goed aan bij wat GroenLinks voorstelt met het initiatiefvoorstel. In de quickscan viel mevrouw Kaamer van Hoegee het volgende op. Een van de gemeenten die is onderzocht, is Den Helder. Mevrouw woont daar. Ze kent de situatie heel goed. 90% van de genoemde fietspaden zijn lokaal. Het is dan lastig om te stellen dat de provincie daarop invloed moet gaan uitoefenen. Als een gemeente heeft gekozen voor een bepaalde constructie op rotondes, wie is de provincie dan om een andere voorrangconstructie te kiezen voor fietsers. Komt er in het komende PMO iets terug over provinciale fietspaden?

De heer **De Graaf** (CDA) sluit zich aan bij alle complimenten voor GroenLinks. Het college wordt bedankt voor het antwoord. Het CDA heeft vertrouwen in een goede uitvoering van zaken zoals die in het coalitieakkoord zijn opgenomen. De fractie ziet de voorstellen met belangstelling tegemoet.

De heer **Portegijs** (PVV) zegt dat de PVV zich kan vinden in het initiatiefvoorstel. De fractie complimenteert GroenLinks.

De heer **Van Berkum** (GroenLinks) bedankt voor alle complimenten. GroenLinks koos willekeurig voor een aantal gemeenten. De onderzoeker is gevraagd om te onderzoeken hoe het fietspadennetwerk er in die gemeente eruit ziet en waaraan de gemeente behoefte heeft. Er is niet gevraagd om te kijken naar provinciaal versus lokaal, maar te onderzoeken hoe het netwerk als geheel functioneert.

Alle verschillende facetten spelen mee in een netwerk en kunnen er ook aan bijdragen.

GroenLinks heeft het voorstel geschreven omdat de fractie de fiets deze positie wil geven. Er moet veel aandacht aan de fiets worden besteed. Dat is goed voor de samenleving, het milieu en het oplossen van het fileprobleem. Het openbaar vervoer kan hierdoor verder worden ontlast. Het is een goede vorm van mobiliteit.

Als de PvdD vraagt of GroenLinks 100% tevreden is, dan is het antwoord nee, maar de kern is dat het onderzoek er komt. Daaruit kan een serieuze netwerkvisie voortvloeien. Daarvoor is eerst een foto c.q. beeld nodig.

De BDU-bijdrage is wat de heer Van Berkum betreft een secundair belang. De heer Van Berkum snapt hoe de verhoudingen liggen.

Het lijkt de heer Van Berkum een goede zaak als de fietspaden terugkomen in het PMI en PMO.

Gedeputeerde **Post** vertelt dat wanneer projecten in het PMI of PMO staan, daar een wegnummer staat genoemd. De fietspaden die langs provinciale infrastructuur liggen maken integraal onderdeel uit van dat soort projecten. Als een weg ter hand wordt genomen, wordt altijd gekeken welke verbeteringen er nodig en mogelijk zijn op de fietspaden die langs provinciale infrastructuur lopen. Het provinciaal beleid op het terrein van haar eigen fietsinfrastructuur is vrij eenvoudig. In beginsel wordt er naar gestreefd om naast elke provinciale weg een fietspad te hebben lopen. Daarop zijn twee uitzonderingen. Als er op een zeer korte afstand een alternatieve route is, waardoor het geldverspilling zou zijn om nog een extra fietsroute aan te leggen. Als de betreffende provinciale weg zo intensief bereden wordt dat het niet plezierig is om daar naast te fietsen, dan wordt ook geen fietspad nagestreefd. Dat is de visie van de Provincie Noord-Holland op haar eigen provinciale fietsnet.

Het provinciebestuur hecht eraan dat de verantwoordelijkheid daar ligt, waar men er over gaat. De provincie gaat niet over gemeentelijke infrastructuur. De provincie kan gemeenten verzoeken, maar niet opdragen.

De gedeputeerde geeft uitleg over het aandeel 50% of 90% BDU-gelden. In de periode van 90% BDU bijdrage wisten gemeenten niet welke projecten zij moesten aandragen om toch maar vooral subsidie te incasseren.

Op het moment dat projecten worden verzonden, is er geen sprake van de juiste prioriteiten. Zolang er binnen het provinciale compartiment nog sprake is van schaarste zou de gedeputeerde het wonderlijk vinden als de provincie projecten van derden zou subsidiëren, die van 'gekkigheid' niet meer weten welk project ze moeten aandragen. De subsidie is teruggebracht tot 50%. Dat dwingt gemeenten tot prioriteren. Er zijn niet minder projecten aangedragen of beloond. Omdat er minder subsidie wordt verstrekt, kunnen meer projecten worden gefinancierd.

De reden dat de uitvoering is achtergebleven is omdat een aantal subsidiënten niet aan de gestelde termijn kon voldoen.

Een knelpunt is datgene wat door de gebruiker wordt ervaren als een knelpunt. De Fietzersbond is gevraagd een overzicht aan te leveren met de belangrijkste knelpunten in het fietspadennetwerk in de provincie Noord-Holland. Het oplossen van de knelpunten blijft altijd de verantwoordelijkheid van de wegbeheerder en niet van de provincie. Daar waar mogelijk is de provincie bereid om bij te springen.

Provinciale fietspaden zijn opgenomen in het PMO, voor zover zij langs provinciale infrastructuur gelegen zijn, die op dat moment onder de loep genomen wordt.

De gedeputeerde worstelt met de opmerking dat de provincie haar regierol actiever moet oppakken. In de beleving van de gedeputeerde gebeurt dat al. Gemeenten worden altijd geïnformeerd over nieuwe regelingen. Zij worden uitgenodigd bij projecten en weten dat de provincie altijd bereid is om mee te denken bij het vinden van een oplossing als er problemen zijn. Welke maatregelen hebben een nog actievere houding in zich?

Tweede termijn:

De heer **Bakker** (D66) verwacht dat eindelijk gediscussieerd kan worden over de vraag wanneer een rol voldoende proactief is. Om die reden verzoekt D66 om een visie met ambities en doelstellingen te formuleren.

Gedeputeerde **Post** verwijst naar haar eerdere uitleg. De visie is dat naast iedere provinciale weg een fietspad ligt. Dat is tevens een ambitie. Een en ander staat opgeschreven in het Provinciaal Verkeer en Vervoerplan (PVVP). Deze wordt geactualiseerd bij de Omgevingsvisie.

De heer **Bakker** (D66) is teleurgesteld. Het PVVP is verouderd. Hij had gehoopt dat een visie zou worden geformuleerd met het nieuwe fietsbeleid. Wat de heer Bakker is 'een fietspad naast een provinciale weg' een wat beperkte kijk.

Gedeputeerde **Post** is dan benieuwd wat de heer Bakker nog meer wil dan dat er naast iedere provinciale weg een fietspad ligt.

De heer **Bakker** (D66) denkt aan een goed fietspadennetwerk. De fiets moet altijd een goed alternatief zijn op de middellange afstand.

Gedeputeerde **Post** veronderstelt dat het gevraagde netwerk er is, wanneer er langs iedere provinciale weg een fietspad ligt. Circa acht jaar geleden liet de provincie door de Fietzersbond een inventarisatie maken. Er verscheen een top 50 van knelpunten, inclusief de ontbrekende schakels. Inmiddels is het gros van alle maatregelen uitgevoerd. Er zijn geen ontbrekende schakels meer, naar de mening van de gedeputeerde.

De heer **Den Uyl** (PvdA) wijst erop dat, mede door de elektrische fiets, mensen op andere wijze gebruik gaan maken van de fiets. Het wordt een vervoermiddel voor de middellange en lange afstand. De provincie moet daar ook anders naar gaan kijken, in goed overleg met de gemeenten. Wat zou de provincie, in stimulerende zin kunnen doen, om de rol van de fiets op middellange afstand groter te maken dan die nu is. Het gaat dan niet alleen om het aanleggen van fietspaden naast provinciale wegen.

Gedeputeerde **Post** verduidelijkt dat om die reden de Fietzersbond is gevraagd om een inventarisatie. Het is de rol van de Fietzersbond om de provincie en gemeenten te wijzen op zaken die een fietsnetwerk kunnen verbeteren.

De heer **Klein** (ChristenUnie-SGP) vraagt zich af hoe het kan dat commissieleden een andere perceptie hebben op basis van wat Gedeputeerde Staten schreven, dan wat de gedeputeerde nu met voorbeelden aandraagt. GroenLinks noemt als voorbeeld de situaties waarin niemand de verantwoordelijkheid neemt om een probleem op te lossen. Het zou zo mooi zijn als de provincie dan helpt om dat regionale probleem vlot te trekken.

De heer **Hoogervorst** (SP) lijkt het raadzaam om nogmaals een knelpunteninventarisatie te vragen aan de Fietzersbond, wanneer het PVVP wordt geactualiseerd.

De rol van de fiets is in de afgelopen tijd veranderd en zal nog verder veranderen met de komst van e-bikes.

Het doet mevrouw **Kaamer van Hoegee** (VVD) deugd om te horen dat partijen, die een maand geleden niet meer asfalt wensten, nu toch extra asfalt willen gaan aanleggen voor nieuwe verbindingen.

Gedeputeerde **Post** merkt richting de SP op dat de Fietzersbond nu juist om een inventarisatie van knelpunten wordt gevraagd. De uitvoering van het onderzoek verloopt anders dan in het initiatiefvoorstel staat vermeld. De gedeputeerde wil juist de gebruikers erbij betrekken. Zij kunnen het beste aangeven wat zij ervaren als een knelpunt en welke oplossing zij daarvoor zien. Niet voor elk knelpunt dat wordt aangedragen kan een oplossing worden gevonden.

De gedeputeerde kan op dit moment niet bedenken hoe het college van Gedeputeerde Staten nog proactiever zou kunnen handelen. Wanneer Provinciale Staten daarover andere ideeën hebben, dan hoort de gedeputeerde dat graag.

De heer **Van Berkum** (GroenLinks) heeft het voorstel geschreven vanuit een situatie in de vorige periode. In de vorige periode is er veel gedoe geweest over de vraag of een dergelijk onderzoek moest worden gedaan. Zoals de heer Van Berkum het nu beoordeelt, vindt hij het college van Gedeputeerde Staten proactiever dan het was. Hij is daar blij mee. Zijn oproep aan het college om proactief te zijn stamt ook uit de vorige periode. Dat neemt niet weg dat de heer Van Berkum een foto van de situatie wil. Aan de hand van die situatie kan worden bekeken waar de problemen zitten. Een missing link is bijvoorbeeld Alverna in Heemstede. De link van Zandvoort richting Haarlemmermeer is nu geblokkeerd. Dit is slechts een voorbeeld.

De heer Van Berkum gaat ervan uit Provinciale Staten op deze manier kunnen instemmen met de aanbevelingen en dat Gedeputeerde Staten hiermee verder kunnen. Het betreft een aansporing om het ingezette proces voort te zetten.

De **voorzitter** constateert dat het voorstel als een bespreekstuk kan worden doorgeleid naar Provinciale Staten.